

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja kommunikatsiooniminister
määrus
terviktekst
29.10.2006
12.04.2007

Ratastraktori, liikurmasina ja nende haagiste tehnoseisundi kontrollimise eeskiri ning nende tehnoseisundile ja varustusele esitatavad nõuded

Vastu võetud 12.12.2002 nr 43
[RTL 2003, 1, 1](#)
jõustumine 09.01.2003

Muudetud järgmiste määrustega (kuupäev, number, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumine):

14.06.2004 nr 153 ([RTL 2004, 82, 1309](#)) 21.06.2004

26.10.2004 nr 194 ([RTL 2004, 140, 2144](#)) 07.11.2004

18.08.2005 nr 95 ([RTL 2005, 92, 1388](#)) 28.08.2005

17.10.2006/86 ([RTL 2006, 75, 1391](#)) 29.10.2006

17.10.2006/87 ([RTL 2006, 75, 1392](#)) 29.10.2006

Määrus kehtestatakse «[Liiklusseaduse](#)» § 13 lõike 3 ja § 66 lõike 2 alusel.

1. peatükk
ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrus kehtestab teeliikluses osaleva ratastraktori, liikurmasina ja nende haagiste (edaspidi koos *masin*) tehnoseisundi kontrollimise eeskirja ning nõuded masina tehnoseisundile ja varustusele, eesmärgiga tagada masina liiklusele ohutu ja loodushoidlik tehnoseisund, kontrollida masina registreerimistunnistuse andmeid ja täpsustada liiklusregistri andmeid.

(2) Määrus on kohustuslik kõigile Eesti territooriumil teeliikluses osalevaid masinaid omavatele ja valdavatele füüsilistele ning juriidilistele isikutele, v.a kaitsejõudude masinad.

§ 2. Nõuded masinale

(1) Teeliikluses osaleva masina tehnoseisundile ja varustusele esitatavad nõuded on toodud lisas 1.

(2) Lisas 1 toodud nõuded on aluseks masina, selle osade ja varustuse ekspertiisi, katsetuse, tüübikinnituse ja toodangu järelevalve teostamisel ning masina tehnoseisundi ja varustuse kontrollimisel.

(3) Lisas 1 toodud nõuetes märgitud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni Genfi 1958. a «Ratassõidukile ning sellel kasutatava ja/või sellele paigaldatava varustuse ja osade ühtlustatud tehnonõuete vastuvõtmise ning nende nõuete alusel väljastatud kinnituste vastastikuse tunnustamise kokkuleppe» eeskirjad (edaspidi *E-reegel*) ja Euroopa Ühenduste Nõukogu direktiivid (edaspidi *asjakohanedirektiiv*) kehtivad koos E-reegli või asjakohase direktiivi parandustega, mis kehtisid masina valmistamise ajal.

[[RTL 2006, 75, 1391](#)–jõust. 29.10.2006]

(4) Lisas 1 käsitlemata juhtudel tuleb lähtuda kas asjakohasest direktiivist, E-reeglit või masinaehituse üldpraktikast.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

§ 2¹. Masina registreerimismärkidele esitatavate nõuete erisused

(1) Alates 01.07.2004. a väljastatav masina registreerimismärk peab vastama käesoleva määruse lisas 1 registreerimismärgile (kood 102) kehtestatud nõuetele ning Eesti standardile EVS 597:2004 «Mootorsõidukite ja nende haagiste registreerimismärgid» käesolevas paragrahvis sätestatud erisustega.

(2) Masinale, mis ei ole enne 01.07.2004. a kantud Eestis liiklusregistrisse, väljastatakse registreerimismärgid, millel on väli Euroopa Liidu ja Eesti riigi tunnusmärgiga.

(3) Alates 01.07.2004. a väljastatav masina registreerimismärk peab vastama Eesti standardi EVS 597:2004 punktis 3.6 kehtestatud nõudele kanda Eestis alaliselt registreeritud tsiviilkasutuses oleva sõiduki registreerimismärgi tüüpidele E ja F Euroopa Liidu ja Eesti riigi tunnusmärki integreerituna valgustpeegeldavas kiles hiljemalt 01.07.2007. a. Kuni 01.07.2007. a kantakse Euroopa Liidu ja Eesti riigi tunnusmärki registreerimismärgile trükituna.

[RTL 2006, 75, 1392- jõust. 29.10.2006]

§ 3. Mõisted

Määruses on kasutatud järgmisi mõisteid:

1) [kehtetu]

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

2) *eesmise udutule laternon* latern, mille tuli valgustab teed masina ees udus, lume- või vihasajus;

3) [kehtetu]

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

4) *E-sertifitseeritud* tähendab masina, tema osade või varustuse vastavust E-reegli nõuetele ja vastava tähise olemasolu;

5) *e-sertifitseeritud* tähendab masina, tema osade või varustuse vastavust direktiivi nõuetele ja vastava tähise olemasolu;

6) *erakorraline ülevaatuson* masina tehnoseisundi kontroll, mille määrab õigusaktidega määratud korras liiklusjärelvalvet teostav isik pärast liiklust ohustavate rikete avastamist;

7) *haagis* (*R kategooria*) on põllu- või metsamajanduses kasutatav sõiduk, mille peamine otstarve on koorma vedamine ja mis on konstrueeritud ratastraktori haakes vedamiseks. Haagised, mille koormast osa kannab vedav ratastraktor, kuuluvad samasse kategooriasse. Haagiseks loetakse ka püsivalt kinnitatud töövahendiga sõidukit, kui selle täismassi suhe tühmassi on 3,0 või üle selle ja kui see sõiduk ei ole konstrueeritud materjalide töötlemiseks ;

8) *kaugtulelaternon* latern, mille tuli valgustab teed kaugele ratastraktori või liikurmasina ees;

9) *kontrollkaart* on masina ülevaatusel koostatav dokument, millele märgitakse avastatud rikked ja puudused ning otsus masina tehnoseisundi kohta;

10) *korduvülevaatuson* ülevaataja poolt määratud tehnoseisundi kontroll masinale, millel korralisel ülevaatusel avastati olulisi rikkeid või puudusi;

11) *korraline ülevaatuson* perioodiline masina tehnoseisundi kontroll käesolevas eeskirjas määratud mahus ja sagedusega;

12) *liikurmasin* (*LM-kategooria*) on ratastel liikuv teatud kindla töö tegemiseks ette nähtud mootorsõiduk, mille suurim valmistajakiirus ületab 6 km/h, kuid ei ületa 40 km/h. Liikurmasinaks ei loeta auto alusel valmistatud eritöömasinat;

13) *lähitulelaternon* latern, mille tuli valgustab teed ratastraktori või liikurmasina ees nii, et väldib vastusõitva juhi ja teiste liiklejate pimestamist ja muid sellega seotud ebamugavusi;

14) *masinarongon* ratastraktorist või liikurmasinast ja haagisest koostatud sõidukite kombinatsioon;

15) *ohutuledon* üheaegselt vilkuval režiimil töötavad kõik suunatud, mis tähendab, et masin on ajutiselt ohtlik teistele liiklejatele;

16) *päevatulelaternon* latern, mille tuli märgistab päeval liikuvat ratastraktorit või liikurmasinat eest;

17) *registreerimiseelne ülevaatuson* masina dokumentidele ja kehtivatele nõuetele vastavuse kontrollimine ettenähtud mahus;

18) *ratastraktor* (*T kategooria*) on ratastega põllu- või metsatöök ette nähtud mootorsõiduk, millel on vähemalt kaks telge ja mille suurim valmistajakiirus on vähemalt 6 km/h. Ratastraktori peamine otstarve seisneb veojõus, mis on spetsiaalselt kavandatud põllu- ja metsatööl haakemasinate tõmbamiseks, lükkamiseks, kandmiseks või käitamiseks, samuti põllu- või metsatööl kasutatavate haagiste pukseerimiseks. Ratastraktor võib olla kohandatud koorma vedamiseks põllu- või metsatööl ja varustatud kaassõitja istmetega;

- 19) *rikkepiduron* seade, mis tagab sõidupiduri rikke korral masina peatamise;
- 20) *seisupiduron* seade, mis kindlustab masina ja selle haagise püsimise paigal ka teekaldel, kusjuures juhi kohalolek ei ole vajalik;
- 21) *suunatulion* tuli, mille süttimine informeerib teisi liiklejaid masina pöörde sooritamise, peatumise või sõidu alustamisest;
- 22) *sõidupiduron* seade, mis võimaldab juhil kontrollida masina liikumist ning seda kindlalt ja kiiresti peatada iga kiiruse, koormuse ja teekalde puhul;
- 23) *tagatulion* tuli, mis märgistab masinat tagant. Ühildatud tulede korral võivad tagatulega koos ühes laternas olla ka teised tuled;
- 24) *tagumine ääretulion* tuli, mis märgistab masina asukohta ja laiust tagant;
- 25) *teljekoormuson* osa masina massist, mis telje kaudu koormab teed;
- 26) *tunnusnumberon* pädeva asutuse poolt raamile löödud number;
- 27) *täismasson* juhi, sõitjate ja täisvarustusega masina suurim mass, mida lubab valmistaja;
- 28) [kehtetu]

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

- 29) *TIN-kood (tehasetähis)* on tähistus, mille valmistaja on määranud konkreetse sõiduki tähistamiseks;

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

- 30) *ülevaataja* on eriväljaõppega töötaja, kes on Eesti Riikliku Autoregistrikeskuse (edaspidi *ARK*) poolt volitatud kontrollima sõidukite tehno seisundit. Ülevaatajale peab olema omistatud juhtimisõigus tema poolt ülevaadatavate sõidukite juhtimiseks;

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

- 31) *ülevaatuse teostaja* on selleks volitatud ülevaatuspunkt või ülevaataja;
- 32) *ülevaatuspunkt* on *ARK*-le või äriühingule kuuluvad nõuetekohase varustusega ruumid ja territoorium masinate ülevaatuse teostamiseks.

- 33) *esmaregistreerimine* on masina esmakordne registrisse kandmine Eestis või mõnes teises riigis. Kui masin on kasutusele võetud enne esmaregistreerimist, siis lähtutakse tehniliste nõuete rakendamisel masina kasutuselevõtu ajast.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

2. peatikk MASINA TEHNOSEISUNDI KONTROLLIMISE EESKIRI

§ 4. Eeskirja reguleerimisala

- (1) Eeskiri kehtestab nõuded masina tehno seisundi kontrollimisele. Eeskiri ei hõlma teel liikleva masina tehno seisundi kontrollimist.
- (2) Nõuded teel liikleva masina tehno seisundi kontrollimisele kehtestatakse eraldi määrusega.
- (3) Tehno seisundi kontrollimise (edaspidi *ülevaatus*) eesmärk on masina liiklusele ohutu ja loodushoidliku tehno seisundi ning tööohutuse nõuetele vastavuse tagamine ja masina registreerimistunnistuse andmete kontrollimine ning liiklusregistri (edaspidi *register*) andmete täpsustamine.

§ 5. Ülevaatuse korraldamine

- (1) Masina ülevaatust korraldab ja selle nõuetekohast läbiviimist ning kvaliteeti kontrollib *ARK*.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

- (2) Teel liikleva masina tehno seisundi kontrolli teostab õigusaktidega määratud korras liiklusjärelvalvet teostav isik.
- (3) Kõik registrisse kantud masinad kuuluvad korralisele ülevaatusele ja esmakordselt registrisse kantavad masinad registreerimisele ülevaatusele.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

- (3¹) Registreerimiseelset ülevaatust teostab *ARK*. Esmaregistreeritava masina registreerimiseelset ülevaatust võib lisaks *ARK*-le teostada *ARK*-ga vastava lepingu sõlminud masina valmistaja, tema ametlik esindaja või

nende poolt tunnustatud edasimüüja. Korralist, korduvat ja erakorralist ülevaatuset teostab ARK-ga vastava lepingu sõlminud äriühing.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

(4) Masina ülevaatuset teostatakse ülevaatuspunktis või masina omaniku ehk kasutaja tellimisel masina asukohas.

(5) Masina võib, sõltumata selle registreerimiskohast, esitada korralisele ja erakorralisele ülevaatuselale mis tahes ülevaatuset teostajale, kellel on õigus teostada masina korralist, korduvat ja erakorralist ülevaatuset. Korduvülevaatuselale peab masina omanik pöörduma samasse ülevaatuspunkti, kus korduvülevaatus määrati.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

(6) Ülevaatuselale tulemusel tuvastatakse masina kehtivatele tehnonõuetele vastavus või mittevastavus ja määratakse masina järgmise ülevaatuselale kuu ja aasta, mille möödumisel masin kaotab kehtivatele tehnonõuetele vastavuse.

(7) Kui ilma kehtiva ülevaatuselata masinal ei ole eriti ohtlikke rikkeid või puudusi, mis välistaksid masina kasutamise liikluses, loetakse masin tehnonõuetele vastavaks piiratud ulatusel kasutamiseks: sõiduks ainult mööda lühimat teed lähimasse remondikohta või ülevaatuspunkti või ARK bürosse või tagasi garaažeerimiskohta.

(8) Masina ehituse muutmise võib toimuda ainult ARK kirjaliku loa alusel.

[RTL 2004, 140, 2144– jõust. 07.11.2004]

§ 6. Lepingu sõlmimine

(1) Leping masina korralise ja erakorralise ülevaatuselale teostamiseks sõlmitakse äriühinguga, kes omab kehtivat lepingut M, N, O või L kategooria sõiduki korralise ja erakorralise ülevaatuselale teostamiseks, kusjuures täiendavaid tingimusi ei esitata.

(2) Äriühing, kellega sõlmitakse leping või kellega pikendatakse lepingut esmarestreeritava masina registreerimise ülevaatuselale teostamiseks, peab vastama järgmistele tingimustele:

- 1) äriühing peab olema usaldusväärne;
- 2) äriühingu juhatuse liikmete või teiste juhtima õigustatud isikute suhtes ei ole algatatud kriminaalmenetlust;
- 3) äriühing ei ole oluliselt rikkunud temaga sõlmitud halduslepinguid, tema suhtes ei ole algatatud likvideerimist või pankrotimenetlust ning puuduvad muud asjaolud, mis võiksid põhjustada tema püsiva maksejõuetuse või tegevuse lõpetamise;
- 4) äriühingul ei ole võlgnevusi riiklike ega kohalike maksude, lõivude, trahvide või sundkindlustuse maksete osas.

(3) Esmarestreeritava masina registreerimise ülevaatuselale teostamiseks äriühinguga sõlmitava lepinguga määratakse kohustuslike tingimustena:

- 1) äriühingu kohustused ülevaatuselale teostamisel;
- 2) äriühingu vastutus ülevaatuselale teostamisel;
- 3) lepingu lõpetamise tingimused ja alused.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

§ 7. [kehtetu]

[RTL 2004, 140, 2144– jõust. 07.11.2004]

§ 8. Ülevaatuselale esitamise tähtajad

(1) Vastavalt masina registreerimiseks kehtestatud korrale peab masina esitama registreerimise ülevaatuselale enne tollivormistust, registreerimist või liiklusregistri andmete muutmist.

(2) Esmarestreeritava masina peab korralisele ülevaatuselale esitama hiljemalt 24 kuu möödumisel esmarestreerimisest.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

(3) Kasutuses oleva masina peab korralisele ülevaatuselale esitama hiljemalt 12 kuu möödumisel viimasest ülevaatuselale.

(4) Erakorralisele ülevaatuselale suunamine muudab kehtetuks korralise ülevaatuselale kehtivusaja. Pärast erakorralise ülevaatuselale läbimist jääb kehtima varem määratud korralise ülevaatuselale aeg.

[RTL 2004, 140, 2144– jõust. 07.11.2004]

§ 9. Ülevaatusel nõutavad dokumendid

(1) Masina registreerimisele ülevaatusel esitamisel peab masina omanik või kasutaja esitama ülevaatajale järgmised dokumendid:

- 1) masina omandamise või valduse õiguslikku alust tõendavad dokumendid;
- 2) volikirja, kui masina esitaja ei ole selle omanik;
- 3) kasutatud sõidukil registreerimistunnistuse.

(2) Masina korralisele ülevaatusel esitamisel peab masina omanik või kasutaja esitama ülevaatajale järgmised dokumendid:

- 1) masina registreerimistunnistuse või selle B-osa;
- 2) kehtiva liikluskindlustuspoliisi (kui sõideti ülevaatusel omal jõul);
- 3) juhtimisõigust tõendava dokumendi;
- 4) volikirja, kui masina esitaja ei ole omanik või registreerimistunnistusele märgitud kasutaja.

(3) Korduvülevaatusel peab lisaks lõikes 2 nõutud dokumentidele esitama eelnenud ülevaatus kontrollkaardi.

(4) Erakorralisel ülevaatusel peab lisaks lõikes 2 nõutud dokumentidele esitama teel liikleva sõiduki tehno seisundi kontrollimise akti.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

§ 10. Ülevaatus töömaht

(1) Registreerimisele ülevaatusel peab kontrollima masina vastavust § 9 lõikes 1 toodud dokumentidele, riiklikule tüübikinnitusele ja lisas 1 toodud nõuetele ning määratlema lisas 3 toodud registreerimisele ülevaatus aktile kantavad andmed. Kasutatud masin tuleb pärast selle registreerimist esitada korralisele ülevaatusle.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

(2) Korralisel ja erakorralisel ülevaatusel peab kontrollima masina tehno seisundi ja varustuse vastavust lisas 1 toodud nõuetele.

(3) Kui korduvülevaatus toimub ühe kuu jooksul pärast korduvülevaatus määramist, on lubatud piirduda masina ülevaatusel avastatud puuduste kõrvaldamise kontrollimisega.

[RTL 2004, 140, 2144– jõust. 07.11.2004]

§ 11. Ülevaatus tulemuste hindamine

Masina ülevaatus tulemused peab ülevaataja kandma vastavalt lisas 2 toodud kontrollkaardile või lisas 3 toodud registreerimisele ülevaatus aktile. Rikked ja puudused tuleb kontrollkaardile märkida alljärgnevalt:

- 1) VO – «*väheohhtlikud rikked ja puudused*»: tehniliselt lihtsamad rikked ja puudused, mis ei ohusta liiklust rikke või puuduse kõrvaldamiseks vajaliku aja jooksul. Rikked ja puudused on lihtsalt kõrvaldatavad ühe osa või sõlme vahetamise, kinnitamise või lihtsa reguleerimise teel;
- 2) OV – «*ohhtlikud rikked ja puudused*»: tehniliselt keerulised rikked ja puudused, mille kõrvaldamiseks on vajalikud eriseadmed ja eriettevalmistusega töötajad ning liiklus- ja keskkonnaohhtlikud rikked ja puudused. Remondi kvaliteedi kontrollimiseks on vajalik korduvülevaatus;
- 3) EO – «*eriti ohhtlikud rikked ja puudused*»: rikked ja puudused, mille esinemisel ei ole võimalik ohutult remondikohta sõita ka siis, kui ollakse teadlik rikke või puuduse olemasolust.

[RTL 2004, 140, 2144– jõust. 07.11.2004]

§ 12. Otsused ja nendest tulenevad piirangud

(1) Vastavalt registreerimisele ülevaatus tulemustele märgib ülevaataja registreerimisele ülevaatus aktile otsuse masina registreerimise või registreerimisest keeldumise kohta.

(2) Vastavalt korralisel, korduval või erakorralisel ülevaatusel avastatud rikete või puuduste iseloomule, ohhtlikkusele ja arvule peab ülevaataja kontrollkaardile märkima ühe alljärgnevatest otsustest:

- 1) «*tehniliselt korras*», kui masinal ei esine rohkem kui neli väheohhtlikku (VO) riket või puudust. Masina omanik peab kõrvaldama kontrollkaardile kantud rikked või puudused esimesel võimalusel. Masinat ei pea korduvale ülevaatusle esitama;
- 2) «*ülevaatus katkestatud*», kui masina tegelikud andmed ei vasta registreerimistunnistusele, masin on omavoliliselt ümber ehitatud või masinale on omavoliliselt paigaldatud lisaseadmeid. Masina ülevaatus teostatakse täies mahus ja kontrollkaardile märgitakse kõik avastatud rikked ja puudused. Dokumendi või tehasetähist võltsingu või võltsimise kahtluse korral peab ülevaatuspunkt sellest kohe teatama

politseiprefektuurile ja ARK-le. Masina omanik (kasutaja) peab masina koos kontrollkaardiga esitama andmete kontrollimiseks või ümberehituse tunnustamiseks ARK büroole. Pärast puuduste kõrvaldamist tuleb masin esitada katkestuse määranud ülevaatus teostajale ülevaatus vormistamiseks;

3) «*esitada korduvülevaatus*», kui masinal on viis või enam väheohtlikku (VO) riket või puudust ehk kas või üks ohtlik (OV) rike või puudus. Kuni rikete või puuduste kõrvaldamiseni loetakse masin mittevastavaks kehtivatele nõuetele, kuid erandina võib sellises tehno seisundis masinaga sõita vigade kõrvaldamiseks remondi- või garažeerimiskohani ning pärast rikete või puuduste kõrvaldamist korduvülevaatus. Sõitmisel peab juhil kaasas olema kontrollkaart;

4) «*omal jõul sõitmiseks kõlbmatu*», kui masinal on vähemalt üks eriti ohtlik (EOV) rike või puudus. Pärast rikete või puuduste kõrvaldamist tuleb masin esitada korduvülevaatus, milleks on lubatud sõita mööda lühimat ülevaatuspunktini. Sõitmisel peab juhil kaasas olema kontrollkaart.

§ 13. Masina registreerimise ülevaatus vormistamine

(1) Masina registreerimise ülevaatus kohta peab ülevaatus teostaja koostama ja vajadusel väljastama registreerimise ülevaatus akti.

(2) Nõuetele vastava esmregistreeritava masina kohta teeb ARK büroo registreerimistunnistusele sissekande järgmise korralise ülevaatus kuu ja aasta kohta, mille kinnitab allkirjaga.

(3) Nõuetele mittevastava masina registreerimise ülevaatus aktile märgib ülevaataja põhjused, miks masin ei kuulu registreerimisele.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

§ 14. Masina korralise, erakorralise ja korduvülevaatus vormistamine

(1) Masina korralise ja erakorralise ülevaatus kohta peab ülevaataja väljastama:

1) *tehniliselt korras masinale*– kontrollkaardi, millel on otsus «Tehniliselt korras». Ülevaataja peab masina registreerimistunnistusele tegema sissekande järgmise ülevaatus kuu, aasta ja kontrollkaardi numbri kohta ning kinnitama sissekande allkirja ja pitsoriga;

2) *tehniliselt mittekorras masinale*– kontrollkaardi, millel on üks järgmistest otsustest:

a) «*esitada korduvülevaatus*» vastavalt § 12 lõike 2 punktile 3. Ülevaataja peab masina registreerimistunnistusele tegema sissekande «Korduv» koos ülevaatus teostamise kuupäevaga ning kinnitama sissekande allkirja ja pitsoriga;

b) «*omal jõul sõitmiseks kõlbmatu*» vastavalt § 12 lõike 2 punktile 4. Ülevaataja peab masina registreerimistunnistusele tegema sissekande «Sõidukõlbmatu» koos ülevaatus teostamise kuupäevaga ning kinnitama sissekande allkirja ja pitsoriga;

3) *masinale, mille ülevaatus katkestati*– kontrollkaardi, millel on otsus «Ülevaatus katkestatud».

(2) Kontrollkaardi kaotamise korral väljastab duplikaatkaardi ainult see ülevaatus teostaja, kus kontrollkaart oli vormistatud.

(3) [kehtetu]

(4) Masina registreerimistunnistuse vahetamisel peab ARK büroo kandma uue registreerimistunnistuse lahtrisse «Tehnoülevaatused» vanal registreerimistunnistusel oleva viimase kehtiva märkuse masina ülevaatus kohta ja kinnitama selle allkirjaga.

[RTL 2004, 140, 2144– jõust. 07.11.2004]

§ 15. [kehtetu]

[RTL 2004, 140, 2144– jõust. 07.11.2004]

3. peatükk
LÖPPSÄTTED

§ 16. Nõuded üle 25 aasta vanusele masinale

Määruse nõuded masina ehitusele ja tehno seisundile ei laiene üle 25 aasta vanusele masinale. Sellise masina ehitus ja tehno seisund peavad vastama valmistaja nõuetele, mis kehtisid selle valmistamise ajal.

§ 17. Varasema õigusakti kehtetuks tunnistamine

Teede- ja sideministri 27. märtsi 2001. a määrus nr 27 «Ratastraktori, liikurmasina ja nende haagiste tehno seisundi kontrollimise eeskiri ning nende tehno seisundile ja varustusele esitatavad nõuded» (RTL 2001, 46, 657) tunnistatakse kehtetuks.

¹Euroopa Ühenduste Komisjoni direktiiv 2006/26/EÜ millega muudetakse põllu- ja metsamajanduslikke ratastraktoreid käsitlevaid nõukogu direktiive 74/151/EMÜ, 77/311/EMÜ, 78/933/EMÜ ja 89/173/EMÜ, et kohandada neid tehnika arenguga (ELT L 065, 07.03.2006, lk 22–26).

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

Majandus- ja kommunikatsiooniministri
12. detsembri 2002. a määruse nr 43 «Ratastraktori,
liikurmasina ja nende haagiste tehno seisundi
kontrollimise eeskiri ning nende tehno seisundile ja
varustusele esitatavad nõuded»
lisa 1

NÕUDED MASINA TEHNOSEISUNDILE JA VARUSTUSELE

Grupp 1

Identifitseerimine ja varustus

Kood 101. TIN-kood (tehasetähis) või tunnusnumber ja andmesildid

- 1) Masinal peab olema TIN-kood (tehasetähis) või tunnusnumber, mis on valmistaja või ARK-i poolt masinale omistatud. TIN-kood või tunnusnumber peab olema kantud:
  - a) ratastraktori šassiile, kabiinile või muule samalaadsele konstruktsioonile ja 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktoril ka valmistaja andmesildile;
  - b) liikurmasina või haagise šassiile, muule samalaadsele konstruktsioonile või valmistaja andmesildile.
- 2) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktoril peab olema direktiivi 89/173/EMÜ kohane valmistaja andmesilt.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

Kood 102. Registreerimismärk

- 1) Registreerimismärk peab vastama Eesti standardile.
- 2) Registreerimismärk peab asuma masina taga valmistaja poolt ette nähtud kohas ja olema puhas ning ilma katteta.
- 3) Masinal, mille registreerimismärgi kinnituskoht ei sobi, võib kasutada lisakinnitusvahendeid ja paigutada valgusteid nii, et oleks tagatud registreerimismärgi loetavus.
- 4) Registreerimismärk peab olema loetav hajutatud päevavalguse korral 40 m kauguselt ja pimedal ajal vähemalt 25 m kauguselt.
- 5) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori registreerimismärgi kinnituskoht peab vastama direktiivi 74/151/EMÜ nõuetele.

Kood 103. Tahavaatepeegel

- 1) Ratastraktoril ja liikurmasinal peab olema vähemalt üks tahavaatepeegel.
- 2) Tahavaatepeegel peab olema reguleeritav.
- 3) Kui vaade taha on varjatud või veetakse haagist, peab mõlemal küljel olema väline tahavaatepeegel.
- 4) Tahavaatepeeglil ei tohi olla pragusid ja peegeldav kiht peab olema terve. Tahavaatepeegel peab olema kindlalt kinnitatud.
- 5) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori tahavaatepeeglid peavad vastama direktiivi 74/346/EMÜ nõuetele ja peavad olema e-sertifitseeritud.

Kood 104. Helisignaal

- 1) Ratastraktoril ja liikurmasinal peab olema toimiv helisignaali, selle heli ei tohi olla vahelduva tonaalsusega.
- 2) Heli tugevus mõõdetuna 7 m kaugusel masina ees peab olema vähemalt 93 dB, kuid ei tohi ületada 104 dB.
- 3) Ratastraktoril ja liikurmasinal võib olla katkendliku heliga tagurdamise hoiatussignaal, mis lülitub töösse tagurdamiskäigu sisselülitamisel. Hoiatussignaali helitugevus, mõõdetuna 7 m kaugusel masina taga, ei tohi ületada 75 dB.
- 4) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori helisignaali peab vastama direktiivi 74/151/EMÜ või 70/388/EMÜ nõuetele.

[RTL 2005, 92, 1388- jõust. 28.08.2005]

Kood 105. Kiirusmõõdik ja suurim kiirus

- 1) Kui ratastraktoril või liikurmasinal on kiirusmõõdik, siis see peab toimima.
- 2) Kiirusmõõdik ei tohi kunagi näidata vähem tegelikust kiirusest.
- 3) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori lubatud suurim kiirus peab olema määratud direktiivi 74/152/EMÜ kohaselt.
- 4) Kui ratastraktorile on paigaldatud kiirusregulaator, siis peab see olema konstrueeritud ja paigaldatud nii, et ratastraktor ei saa ületada valmistaja poolt määratud suurimat kiirust.
- 5) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori kiirusregulaator peab vastama direktiivi 89/173/EMÜ nõuetele.

Kood 106. Ratta tõkisingad

Masinal peab olema vähemalt kaks tõkisinga.

Kood 107. Esmaabivahendid

- 1) Nõuded esmaabivahenditele ja masinate loetelu, millel on esmaabivahendid kohustuslikud, on kehtestatud sotsiaalministri määrusega.
- 2) Esmaabivahendid peavad asuma kättesaadavas kohas.

[RTL 2005, 92, 1388- jõust. 28.08.2005]

Kood 108. Tulekustuti

- 1) Nõuded masina esmastele tulekustutusvahenditele on kehtestatud siseministri määrusega.
- 2) Tulekustutid peavad olema töökorras ja asuma kättesaadavas kohas ning olema kättesaadavalt kinnitatud.

Kood 109. Aeglase sõiduki tunnusmärk

- 1) [kehtetu]

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

- 2) Aeglase sõiduki tunnusmärk peab vastama E-reegli nr 69 nõuetele ning olema E-sertifitseeritud.

Kood 110. Turvavööd

- 1) Kui ratastraktoril ja liikurmasinal on turvavöö kinnituskohad, siis peavad turvavööd olema paigaldatud.
- 2) Turvavöö peab kindlalt lukustuma ja selle avamine peab olema lihtne. Turvavöö ei tohi olla nähtavaid vigastusi.

Kood 111. Ohukolmnurk

Ratastraktoril ja liikurmasinal peab olema E-reegli nr 27 nõuetele vastav ning E-sertifitseeritud ohukolmnurk.

Grupp 2

Valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmed

Kood 201. Üldnõuded valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmetele

- 1) Kasutada võib ainult valmistaja poolt masina selle variandi ehituses ette nähtud laternaide. ARK võib põhjendatud juhtudel lubada kasutada teistele masinatele ette nähtud laternaide tingimusel, et nende optilised elemendid, lambid ja laternate paigutus vastavad nõuetele.

- 2) Laternad peavad olema koostatud nende ehituses ettenähtud lampidest, optilistest elementidest ja hajutiklaasidest.
- 3) Laterna kaitseks võib kasutada selleks ettenähtud vahendeid.
- 4) Hajutiklaasid peavad olema pragudeta ja muude vigastusteta. Peegeldi (reflektor) ei tohi olla tuhmunud või korrodeerunud.
- 5) Ei tohi kasutada vasakpoolses liikluses kasutamiseks ettenähtud lähitule laternaid (vasakpoolses liikluses kasutatava laterna klaasile on kantud nool). Lähituled, kaugtuled, lisakaugtuled ja eesmised udutuled peavad lülituma koos eesmistele, külgmistele ja tagumistele ääretuledega ning numbrituledega, välja arvatud kaug- ja lähituled juhul, kui neid kasutatakse lühiajaliselt hoiatava valgussignaali edastamiseks.
- 6) Alates 1. jaanuarist 2003. a esmregistreeritava ratastraktori laternate optilised elemendid ja laternates kasutatavad lambid peavad vastama direktiivide 79/532/EMÜ, 76/758/EMÜ, 76/759/EMÜ, 76/760/EMÜ, 76/761/EMÜ, 76/762/EMÜ, 77/538/EMÜ või 77/539/EMÜ või E-reeglite nr 1, 4, 6, 7, 8, 19, 20, 38 või 98 nõuetele ning olema E- või e-sertifitseeritud.

[RTL 2006, 75, 1391 – jõust. 29.10.2006]

Kood 202. Lähitule laternad

1) Ratastraktoril ja liikurmasinal peab olema kaks lähitule laternat. Lähitulede värvus peab olema valge. Enne 1. jaanuari 2003. a esmregistreeritava ratastraktori või liikurmasina lähitulede värvus võib olla valge või valikkollane. Lähitule laternate paigaldamine haagisele on keelatud.

[RTL 2006, 75, 1391 – jõust. 29.10.2006]

- 2) Lähituled peavad lülituma põlema ja kustuma korraga ning võivad jääda põlema üheaegselt kaugtuledega.
- 3) Lähitule laterna valgusava ülaseriv ei tohi asuda kõrgemal kui 1200 mm ja alaseriv madalamal kui 500 mm teepinnast. Mõõdet 1200 võib suurendada kuni 1500 mm-ni, kui masina konstruktsioon ei võimalda täita nõutud mõõdet.
- 4) Lähituled peavad olema reguleeritud ja need ei tohi pimestada vastusõitvaid juhte.
- 5) Kui masina esiosale paigaldatud lisaseade (tööriist) varjab ehitusekohaseid tulesid, võib paigaldada lisaks kaks lähitule laternat, mille valgusava ülaseriv võib olla kuni 3000 mm kõrgusel. Korraga tohib põlema ainult üks paar lähitulesid.
- 6) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori lähitule laternate paigutus peab vastama direktiivi 78/933/EMÜ või E-reegli nr 86 nõuetele.

Kood 203. Kaugtule laternad

1) Ratastraktorile ja liikurmasinale on lubatud paigaldada kaks või neli kaugtule laternat, sealhulgas lisakaugtule laternad. Kaugtulede värvus peab olema valge. Enne 1. jaanuari 2003. a esmregistreeritava ratastraktori või liikurmasina kaugtulede värvus võib olla valge või valikkollane. Haagisele on kaugtule laternate paigaldamine keelatud.

[RTL 2006, 75, 1391 – jõust. 29.10.2006]

- 2) Kõigi kaugtulede ümberlülitamine lähituledeks peab toimuma üheaegselt ja need peavad lülituma põlema ja kustuma korraga. Lähituled võivad jääda põlema üheaegselt kaugtuledega.
- 3) Kaugtulede sisselülitamise märgulamp (armatuurilaul) on kohustuslik.
- 4) Üheaegselt põlevate kaugtulede summaarne valgustugevus ei tohi ületada 225 000 cd. E- või e-sertifitseeritud kaugtule laternate hajutiklaasidel on tähise kohal kaugtule tunnustäht «R» (võib esineda R, CR, HR, HCR, SR, SCR, HSR, HSCR, DR ja DCR). Tähisest paremal paikneb valgustugevuse kontrollarv. Üheaegselt sisselülitatud kaugtulede kontrollarvude summa ei tohi ületada arvu 75, mis vastab valgustugevusele 225 000 cd.
- 5) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori kaugtule laternate paigutus peab vastama direktiivi 78/933/EMÜ või E-reegli nr 86 nõuetele.

Kood 204. Numbritule latern

- 1) Masinal peab olema taga vähemalt üks valmistaja nõuetele vastav numbritule latern. Numbritule värvus peab olema valge.
- 2) Numbritule latern peab olema paigaldatud nii, et registreerimismärk on loetav pimedal ajal vähemalt 25 m kauguselt.
- 3) Numbrituli ei tohi olla otseselt nähtav masina tagant 25 m kauguselt ja 1,0–2,2 m kõrguselt.
- 4) Numbrituli peab lülituma koos lähi-, kaug- ja ääretuledega.
- 5) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori numbritule laterna paigutus peab vastama direktiivi 78/933/EMÜ või E-reegli nr 86 nõuetele.

Kood 205. Eesmised ja tagumised ääretule laternad

- 1) Masinal peab olema ees ja taga kaks alumist ääretule laternat. Kui masina esiosale paigaldatud lisaseade (tööriist) varjab ehitusekohaseid eesmisi ääretulesid, võib ette paigaldada lisaks kaks ääretule laternat, mille valgusava ülaseriv võib olla kuni 3000 mm kõrgusel. Pikikesktasapinnast kõige kaugemal asuv ääretule valgusava punkt ei tohi asetteda külgserva äärmisest punktist kaugemal kui 400 mm. Alumised ääretule laternad ei tohi olla madalamal kui 400 mm ja kõrgemal kui 1900 mm maapinnast. Kui masina ehituse tõttu ei ole võimalik asetada alumisi ääretule laternaid 1900 mm kõrgusele, siis on need lubatud erandina asetada kuni 2300 mm kõrgusele.
- 2) Ülemisi eesmisi ja tagumisi ääretule laternaid on lubatud paigaldada ainult üle 2100 mm laiusele masinale.
- 3) Eesmistele ääretuledele värvus peab olema valge ja tagumistele ääretuledele värvus punane.
- 4) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori ääretule laternate paigutus peab vastama direktiivi 78/933/EMÜ või E-reegli nr 86 nõuetele.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

Kood 206. Piduritule laternad

- 1) Masinal peab taga olema vähemalt kaks piduritule laternat, mis peavad olema paigaldatud valmistaja juhendi kohaselt ning toimima.
- 2) Piduritulede värvus on punane ja nende valgustugevus peab olema suurem kui tagumistel ääretuledel.
- 3) Pidurituled peavad süttima piduripedaalile vajutamisel ja ei tohi töötada vilkuval või mõnel muul muutuval režiimil.
- 4) Piduritule laternad ei tohi olla madalamal kui 250 mm ja kõrgemal kui 1900 mm maapinnast. Kui masina ehituse tõttu ei ole võimalik asetada piduritule laternaid 1900 mm kõrgusele, siis on need lubatud erandina asetada kuni 2300 mm kõrgusele.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

- 5) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori piduritule laternate paigutus peab vastama direktiivi 78/933/EMÜ või E-reegli nr 86 nõuetele.

Kood 207. Suunatule laternad

- 1) 1980. a või hiljem valmistatud masinal peavad olema ees ja taga suunatud.
- 2) Suunatule laternad peavad olema paigaldatud valmistaja juhendi kohaselt ja peavad toimima.
- 3) Suunatulede vilkumissagedus peab olema 90 ± 30 korda minutis.
- 4) Suunatulede värvus on merevaigukollane.
- 5) Ratastraktori ja liikurmasina armatuurlaual peab olema suunatulede töö kontrollimise märgulamp.
- 6) Suunatud ei tohi olla madalamal kui 250 mm ja kõrgemal kui 1900 mm maapinnast. Masina ehituse eripära tõttu võib kõrgust 1900 mm suurendada kuni 2300 mm.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

- 7) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori suunatule laternate paigutus peab vastama direktiivi 78/933/EMÜ või E-reegli nr 86 nõuetele.

Kood 208. Ohutuled

- 1) Ohutuled, kui nad on paigaldatud, peavad toimima. Ohutuled on kohustuslikud 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktoritele.

- 2) Ohutulede arv, asukoht, vilkumise sagedus ja värvus peavad vastama koodi 207 nõuetele.
- 3) Ohutulede töö kontrollimiseks peab armatuurlaual vilkuma sünkroonselt märgulamp.
- 4) Ohutulesid peab olema võimalik töösse lülitada nii töötava kui ka mittetöötava mootori korral.
- 5) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori ohutuled peavad vastama direktiivi 78/933/EMÜ või E-reegli nr 86 nõuetele.

Kood 209. Töötule laternad

- 1) Töötule laternad, kui nad on paigaldatud, peavad toimima.
- 2) Töötulede laternate paigutus peab olema selline, et see võimaldaks piisavalt valgustada töökohta, kuid ei tohi tekitada liiklusohhtlikku olukorda. Töötulede kasutamine liikluses on keelatud.
- 3) Töötulede laternad võivad olla teisaldatavad.
- 4) Töötulede lülitamine peab toimuma eraldi lülitiga ja masina armatuurlaual peab olema nende märgulamp.

Kood 210. Muud masinale paigaldatavad laternad

- 1) Masinale võib lisaks paigaldada järgmisi laternaid:
  - a) päevatulelaternad;
  - b) udutulelaternad;
  - c) lisa piduritulelaternad;
  - d) seisutulelaternad;
  - e) tagurdustulelaternad;
  - f) lisa suunatulelaternad.
- 2) Päevatule- ning eesmist ja tagumiste udutulelaternad peavad olema E- või e-sertifitseeritud ja nende pikikesktasapinnast kõige kaugemal asuv valgusava punkt ei tohi asetseada külgserva äärmisest punktist kaugemal kui 400 mm, kui see ei ole valmistaja poolt ette nähtud teisiti. Eesmise udutulelaterna valgusava ülemine serv ei tohi olla kõrgemal kui lähitule valgusava ülaser.
- 3) Lõikes 1 nimetatud laternad ei tohi olla teepinnast madalamal kui 250 mm ja mitte kõrgemal kui:
  - a) päevatulelaternad – 1500 mm;
  - b) eesmised udutulelaternad – ükski valgusava punkt ei tohi asuda kõrgemal lähitulelaterna valgusava kõrgeimast punktist;
  - c) tagumised udutulelaternad – 1900 mm. Masina ehituse eripära tõttu võib kõrgust 1900 mm suurendada kuni 2100 mm;
  - d) lisa piduritulelaternad – 1900 mm. Masina ehituse eripära tõttu võib kõrgust 1900 mm suurendada kuni 2300 mm;
  - e) seisutulelaternad – 1900 mm. Masina ehituse eripära tõttu võib kõrgust 1900 mm suurendada kuni 2100 mm;
  - f) tagurdustulelaternad – 1200 mm;
  - g) lisa suunatulelaternad – 4000 mm.
- 4) Lisa suunatule värvus peab olema merevaigukollane. Lisa piduritule, tagumise udutule ja seisutule (tahasuunas) värvus peab olema punane. Päevatule, eesmise udutule ja tagurdustule värvus peab olema valge. Kui seisutuli on ühitatud külgmise suunatulega, siis peab tema värvus olema merevaigukollane.
- 5) Päevatule-, eesmisi udutule-, tagumisi udutule-, eesmisi ja tagumisi lisa suunatulelaternaid võib paigaldada kaks. Lisa piduritulelaternaid võib paigaldada kas kaks sümmeetriliselt masina pikiteljega või ühe pikisümmeetrilisele. Seisutulelaternaid võib paigaldada kaks ette ja kaks taha või ühe laterna kummalegi küljele. Tagurdustulelaternaid võib paigaldada kas ühe või kaks.
- 6) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktoril peab punktis 1 toodud laternate paigutus vastama direktiivi 78/933/EMÜ või E-reegli nr 86 nõuetele.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

Kood 211. Armatuurlaual märgulambid

- 1) Armatuurlaual märgulambid peavad olema valmistaja juhendi kohased ja toimima.
- 2) Ratastraktoril ja liikurmasinal peavad olema:
  - kaugtulede märgulamp;
  - suunatulede märgulamp;
  - ohutulede märgulamp;
  - töötulede märgulamp.
- 3) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori armatuurlaual märgulambid peavad vastama direktiivi 86/415/EMÜ nõuetele.

Kood 212. Masinarongi tähistamine

1) Haagist vedaval masinal peab kabiini või kere esiosa kohal olema masinarongi tunnusmärk. Tunnusmärgiks võib olla üks kollane ümmargune latern läbimõõduga vähemalt 70 mm või kolm masina pikiteljega risti olevas reas asuvat kollast laternat vahedega 150–300 mm.

2) Masinarongil, millel on ülemised eesmised ääretule laternad, ei ole masinarongi tunnusmärk kohustuslik.

Kood 213. Kollased vilkurid

1) Hooldussõidukina kasutatava masina kollane vilkur ja tema paigaldus masinale peab vastama Vabariigi Valitsuse kehtestatud nõuetele.

2) Kollaseid vilkureid on lubatud paigaldada ülegabariidilistele masinatele.

Kood 214. Eesmised, külgmised ja tagumised helkurid

1) Masinal peavad olema tagumised helkurid ja haagisel lisaks eesmised helkurid. Masinale võib lisaks paigaldada külgmisi helkureid.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

2) Helkurid peavad olema paigaldatud valmistaja juhendi kohaselt.

3) Haagisel peab ees olema kaks mittekolmnurkse kujuga helkurit ja nende värvus peab olema valge.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

4) Külgmised helkurid peavad olema mittekolmnurkse kujuga ja nende värvus peab olema merevaigukollane.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

5) Ratastraktoril ja liikurmasinal peab olema kaks tagumist helkurit, need peavad olema mittekolmnurkse kujuga ja nende värvus peab olema punane.

6) Haagisel peab olema kaks tagumist helkurit, need peavad olema võrdkülgse kolmnurga kujulised, mille tipp on suunatud üles, ja nende värvus peab olema punane. Kolmnurga külje pikkus peab olema 150–200 mm.

7) Eesmised ja tagumised helkurid ei tohi olla madalamal kui 250 mm ja kõrgemal kui 900 mm maapinnast ja masina ehituse eripära tõttu võib kõrgust 900 mm suurendada kuni 2300 mm. Külgmised helkurid ei tohi olla madalamal kui 400 mm ja kõrgemal kui 900 mm maapinnast ja masina ehituse eripära tõttu võib kõrgust 900 mm suurendada kuni 1200 mm.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

8) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori helkurid peavad vastama direktiivile 79/532/EMÜ või 76/757/EMÜ või E-reeglile nr 3, nad peavad olema E- või e-sertifitseeritud ning nende paigutus peab vastama direktiivi 78/933/EMÜ või E-reegli nr 86 nõuetele.

Grupp 3

Juhtimisseadmed

Kood 301. Üldnõuded juhtimisseadmetele

1) Juhtimisseadmed peavad olema töökorras ja vastama valmistaja juhendile.

2) Võib kasutada juhtimisseadmeid, mis toimivad rataste erineva pöörlemiskiiruse kaudu.

3) Ratastraktori ja liikurmasina juhtimisseadmed ja juhiiste peavad paiknema nii, et juhile on tagatud nõutav vaba väljavaade ette ja mõlemale poole kõrvale.

4) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori juhtimisseadmed peavad vastama direktiivi 75/321/EMÜ või 70/311/EMÜ nõuetele.

Kood 302. Juhtrataste pöördepiirikud

Juhtrataste pöördepiirikud peavad vastama valmistaja juhendile.

Kood 303. Roolihoovastik

1) Roolihoovastiku osadel ei tohi olla pragusid ega jääkdeformatsioone.

2) Roolihoovastik peab olema kindlalt kinnitatud.

3) Roolihoovastiku liigendid peavad vastama valmistaja juhendile, neis ei tohi olla lõtku. Lõtkuks ei loeta liigendi amortiseerivat liikumist.

Kood 304. Rooliratas

Rooliratas peab vastama valmistaja juhendile ja olema kindlalt kinnitatud.

Kood 305. Rooliratta vabakäik

Rooliratta vabakäik ei tohi ületada 25° või valmistaja poolt lubatud.

Kood 306. Roolimehhanism

1) Roolimehhanism peab olema kindlalt kinnitatud ja ei tohi lekkida.

2) Koostude porikaitsed peavad olema terved.

Kood 307. Roolivõimendi

1) Roolivõimendi peab toimima.

2) Hüdrosüsteem peab olema nõutava tasemeni õliga täidetud ja ei tohi lekkida.

Kood 308. Hüdrosilinder (pöördesilinder)

1) Hüdrosilinder peab olema kindlalt kinnitatud. Kinnituskohtades ei tohi olla tuntuvat lõtku ja kinnitusmutrid peavad olema kindlalt kinnitatud.

2) Hüdrosilinder peab toimima.

3) Hüdrosilinder ei tohi lekkida.

Kood 309. Roolivõimendi õlitorud/voolikud, õlipump ja -radiaator

1) Roolivõimendi õlitorud/voolikud, õlipump ja -radiaator ei tohi lekkida.

2) Õlitorud ja voolikud peavad olema kindlalt kinnitatud.

Grupp 4 Pidurid

Kood 401. Üldnõuded piduritele

1) Pidurisüsteem peab vastama valmistaja juhendile ja käesoleva määruse nõuetele. Ei tohi muuta selle ehitust ega kasutada valmistaja poolt selleks mitte ette nähtud osi või sõlmi.

2) Ratastraktoril ja liikurmasinal peab olema vähemalt kaks sõltumatut, eraldi toimivat ja juhi kohalt kergesti lülitavat piduri juhtimisseadet: sõidupidur ja seisupidur.

3) Pidurisüsteem ei tohi olla ohtlikult korrodeerunud ja peab töötama nõutava efektiivsusega.

4) Sõidupidur peab võimaldama peatada masinat efektiivselt sõltumata kiirusest, koormusest või tee profiilist.

5) Vedelikajamiga pidurisüsteemis ei tohi kasutada pidurivedelikku, mis pole ette nähtud selle masina versioonile või ei vasta valmistaja nõuetele.

6) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori pidurisüsteem peab vastama direktiivi 76/432/EMÜ või 71/320/EMÜ nõuetele.

Kood 402. Nõuded sõidupidurile

1) Sõidupidurit peab saama kasutada sõltumatult seisupidurist.

2) Rataste pidurimehhanismid peavad rakenduma üheaegselt ja ühtlaselt vähemalt ühe telje mõlemale rattale.

3) Vedelikajamiga pidurisüsteemi pidurivedeliku paagi täiteava peab olema kergesti ligipääsetavas kohas.

4) Sõidupiduril võib olla kaks eraldi pedaali, kuid neid piduripedaale peab saama kokku ja lahku ühendada.

- 5) Piduripedaali töö- ja vabakäik peavad vastama valmistaja juhendile.
- 6) Trossid ja hoovad peavad liikuma vabalt, ilma takistusega.
- 7) Ratastraktorile ja liikurmasinale, mille pidurid toimivad salvestatud energia arvel, peab olema paigaldatud manomeeter ehk optiline või akustiline signaalseade, mis hoiatab juhti rõhu ohtliku languse eest süsteemis.
- 8) Ratastraktori ja liikurmasina pidurdusteekond kuival, rõhtsal ja kõva kattega teel ei tohi ületada järgmises tabelis toodud väärtusi:

V	6	10	15	20	25	30	35	40
S	1,2	2,4	4,2	6,4	9,2	12,3	15,8	19,8

kus V on liikumiskiirus km/h ja S on pidurdusteekond meetrites. Pidureid ei loeta korrasolevaks, kui juht peab pidurdamise ajal liikumisteekonda korrigeerima.

Kood 403. Nõuded seisupidurile

- 1) Seisupidur peab vastama valmistaja juhendile ja toimima.
- 2) Seisupiduri hoovad ja trossid peavad liikuma vabalt, ilma takistusega.
- 3) Seisupiduri hoova vabakäik ja töökäik peavad vastama valmistaja nõuetele.

Kood 404. Haagise või haakes veetava seadme pidurid

- 1) Haagise või haakes veetava seadme pidurid, kui need on paigaldatud, peavad olema tööle rakendatavad juhi töökohalt. Pidurite rakendamine ei tohi olla mõne teise juhtimisorgani kaasfunktsiooniks või sellega kokku liidetud.
- 2) Kui masina õhusüsteem või hüdrostsüsteem on ühendatud haagise või haakes veetava seadme vastava süsteemiga, siis sõidupidurisüsteem peab olema ühendatud eraldi juhtmega/juhtmetega ning masinarongi sõidupidur peab olema rakendatav ühe juhtimiseseadme abil.
- 3) Haagise või haakes veetava seadme pidurid peavad olema konstrueeritud ja ehitatud selliselt, et nende rikke, haakeseadme katkemise või pidurisüsteemi ühendusvoolikute purunemisel säiliks vedukmasina pidurdusvõime.
- 4) Haagise või haakes veetava seadme ja vedukmasina vaheline vedelikajamiga pidurisüsteemide ühendus peab olema ühejuhtmeline. Voolikute ühendusotsakud peavad vastama valmistajatehase nõuetele. Vooliku ühendust ei tohi olla võimalik rõhuallikast lahutada tööriistadeta.
- 5) Haagise või haakes veetava seadme ja vedukmasina vaheline õhkpiduri süsteemide ühendus võib olla kas ühe- või kahejuhtmeline. Süsteemid peavad automaatselt ühenduma, kui vedukmasina süsteemis rõhk suureneb töö rõhuni.
- 6) Voolikute ühendusotsakud peavad vastama valmistaja juhendile.
- 7) Kõik valmistaja poolt ette nähtud ratta piduriseadmed peavad toimima.
- 8) Haagise kõikide rataste piduriseadmed peavad rakenduma enne vedukmasina pidurite rakendumist.
- 9) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktoril peavad haagise sõidupiduri juhtimine ning ratastraktori ja haagise vahelised ühendusjuhtmed vastama direktiivi 89/173/EMÜ nõuetele.

[RTL 2006, 75, 1391 – jõust. 29.10.2006]

Kood 405. Piduritorustik ja pidurivoolikud

- 1) Piduritorustik ja pidurivoolikud peavad vastama valmistaja juhendile, ei tohi lekkida ega pihkuda õhku.
- 2) Torudel ei tohi olla sügavaid korrosioonikahjustusi.
- 3) Torude ja voolikute pinnal ei tohi olla pragusid, hõõrdunud, sööbinud või murenenud kohti.
- 4) Torude ja voolikute kinnitus ja paigutus peavad tagama nende säilivuse.

Kood 406. Kompessor ja süsteemi täitumise aeg

- 1) Hiljemalt kuus minutit pärast tühja pidurisüsteemiga masina mootori käivitamist peab rõhk haagiseta masina õhusüsteemi pidurikontuurides tõusma 65–100 %-ni nimirõhust.

2) Hiljemalt üheksa minutit pärast tühja pidurisüsteemiga masina mootori käivitamist peab rõhk haagisega või haakes veetava seadmega masina õhusüsteemi pidurikontuurides tõusma 65–100 %-ni nimirõhust.

Kood 407. Rõhuregulaator

- 1) Rõhuregulaator peab hoidma õhusüsteemis nimirõhku.
- 2) Kui rõhk tõuseb õhusüsteemis kaks korda üle nimirõhu, peab rõhuregulaator toimima kaitseklapina.

Kood 408. Õhusüsteemi manomeeter

Õhusüsteemi manomeeter peab toimima.

Kood 409. Õhurõhu langus pidurisüsteemis

Rõhk ei tohi süsteemis langeda kiiremini, kui seda näeb ette valmistaja juhend.

Kood 410. Õhusüsteemi kontrollventiil ja kondensaadiklapp

Õhusüsteemi kontrollventiil ja kondensaadiklapp peavad vastama valmistaja juhendile, peavad toimima ja ei tohi pihkuda.

Kood 411. Ratta piduriseadme vedruakud ja kambrid

- 1) Vedruakud ja kambrid peavad toimima ja ei tohi pihkuda.
- 2) Vedruakude ja kambrite hoobade käik peab vastama valmistaja juhendile, need ei tohi olla kinni kiilunud.

Kood 412. Pidurisüsteemi koostude porikaitsed

Pidurisüsteemi koostude porikaitsed peavad olema terved.

Grupp 5 Rattad

Kood 501. Rehv

- 1) Masinal peavad olema õhkrehvid. Masinal, mille kiirus ei ületa 10 km/h, võivad olla täisrehvid.
- 2) Rehvide mõõtmed peavad olema vastavuses valmistaja juhendiga ja kasutatava velje mõõtmetega.
- 3) Rehvide paigaldus peab olema vastavuses masina ja rehvi valmistaja juhenditega.
- 4) Masina ühel teljel ei tohi üheaegselt kasutada diagonaal- ja radiaalrehve või erineva turvisemustri tüübiga rehve.
- 5) Rehvi siserõhk peab vastama valmistaja poolt ette nähtud rõhule.
- 6) Rehvil ei tohi esineda sisemisi ega välimisi koordi läbivaid vigastusi või turvise eraldumist koordist.
- 7) Rehvi mustri minimaalne jääksügavus peab olema:
  - veoratastel – 7 mm;
  - juhtratastel – 2 mm;
  - haagise ratastel – 1 mm.
- 8) [kehtetu]

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

Kood 502. Velg

- 1) Veljed peavad vastama valmistaja juhendile.
- 2) Velg peab olema valmistaja nõuete kohaselt kinnitatud. Kinnitusmutrite avad ei tohi olla kulunud sellisel määral, et see ei taga velje kindlat kinnitust.
- 3) Veljel ei tohi olla vigastusi. Keelatud on kasutada keevitamise remonditud ja/või ümberehitatud (laiendatud, kitsendatud, vahetatud sisekilbiga jms) velge.

4) Veljel ei tohi esineda velje märgatavat viskumist.

Grupp 6

Kabiin, raam ja veermik

Kood 601. Kabiin

- 1) Kabiinil ei tohi olla väljapoole suunatud teravaid, lõikavaid või haakuvaid osi.
- 2) Kui kabiini ukse käepide pöörduv avamisel rõhttasandis, siis peab tema pöörduv osa olema masina tagaosa poole ja pööratud kere poole.
- 3) Väljaulatuvate osade servad peavad olema tagasi painutatud, muude detailide servad peavad olema ümardatud ümarusraadiusega vähemalt 2,5 mm.
- 4) Astmelauad peavad olema terved ja kindlalt kinnitatud.
- 5) Uksed, kapotid ja nende hinged, käepidemed ja lukustus peavad olema terved, kinnitatud ja nõuetekohaselt toimima.
- 6) Värvkattel ei tohi olla olulisi korrosiooni- ja muid kahjustusi. Värviparandused ei tohi oluliselt erineda masina värvist. Keelatud on kasutada alarmsõidukite värvikombinatsioone.
- 7) Masinale kantud ohutus- ja juhendkirjed peavad vastama Eesti keeleteaduse nõuetele.
- 8) Klaasipuhasti peab vastama valmistaja juhendile ja toimima.
- 9) Kui aknapesur on valmistaja poolt ette nähtud, peab see toimima.
- 10) Kabiini sisustusel ei tohi olla teravaid ja lõikavaid osi.
- 11) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori juhi töökoht ja juurdepääs juhikohale peavad vastama direktiivi 80/720/EMÜ nõuetele.
- 12) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori klaasipuhastid ja juhi vaateväli peab vastama direktiivi 74/347/EMÜ või 77/649/EMÜ või E-reegli nr 71 nõuetele.

Kood 602. Klaasid ja nende läbipaistvus

- 1) Klaasid peavad vastama valmistaja juhendile.
- 2) Tuuleklaasil ei tohi olla juhi vaateväljas liikluse jälgimist raskendavaid kahjustusi või mõrade kogumit, nn «päikest».
- 3) 1990. a või hiljem valmistatud masina tuuleklaasi läbipaistvus juhi vaateväljas peab olema vähemalt 75%, teistel klaasidel vähemalt 70%. Enne 1990. a valmistatud masina kõikide klaaside läbipaistvus peab olema vähemalt 70%.
- 4) 2003. a või hiljem valmistatud masina klaasid peavad vastama direktiivi 89/173/EMÜ või 92/22/EMÜ või E-reegli nr 43 nõuetele ning olema E- või e-sertifitseeritud.

Kood 603. Istmed

- 1) Istmed peavad olema valmistaja juhendi kohased.
- 2) Istmete ehitus ja kinnitus peavad vastama valmistaja juhendile.
- 3) Istme reguleerimismehhanism peab toimima.
- 4) Sõidu ajal kasutatav iste, istme tugevus, istme kinnitused ratastraktori ja liikurmasina kere külge ja istme reguleerimise seadmed peavad vastama valmistaja juhendile.
- 5) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori juhiiste ja selle kinnitus kere külge peavad vastama direktiivi 78/764/EMÜ nõuetele ning olema e-sertifitseeritud.
- 6) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori kaassõitja iste ja selle kinnitus kere külge peavad vastama direktiivi 76/763/EMÜ nõuetele ning olema e-sertifitseeritud.

Kood 604. Raam

- 1) Raamis või selle osades ei tohi esineda murdeid, pragusid ega jääkdeformatsioone.

2) Poltliited peavad olema pingutatud, neetliited peavad olema tihedad ning keevisliited pragudeta ja tühikuteta.

Kood 605. Ümbermineku kaitsekonstruktsioonid

2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori ümbermineku kaitsekonstruktsioonid peavad vastama direktiivide 77/536/EMÜ, 79/622/EMÜ, 86/298/EMÜ või 87/402/EMÜ nõuetele.

Kood 606. Lisaraskused

1) Ratastraktori ja liikurmasina lisaraskused peavad vastama valmistaja juhendile, nad peavad olema paigaldatud valmistaja poolt ette nähtud viisil selleks ette nähtud kohtadesse.

2) Lisaraskustele peab olema peale kantud nende ligikaudne mass.

3) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori lisaraskused peavad vastama direktiivi 74/151/EMÜ nõuetele.

Kood 607. Ratastraktori koormusplatvormid

1) Koormusplatvormid peavad paiknema nii, et nende raskuskese asub ratastraktori telgede vahel.

2) Koormusplatvormi pikkus ei tohi olla suurem kui 1,4-kordne suurim ratastraktori teljerööbe.

3) Koormusplatvormi laius ei tohi olla suurem kui ratastraktori laius.

4) Koormusplatvormid peavad paiknema sümmeetriliselt ratastraktori pikiteljega.

5) Koormusplatvormid ei tohi paikneda kõrgemal kui 1,5 m maapinnast.

6) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori koormusplatvormid peavad vastama direktiivi 74/152/EMÜ nõuetele.

Kood 608. Haakesead

1) Haakesead peab vastama valmistaja juhendile.

2) Haakeseadme poltühendused peavad olema pingutatud ja keevisliited pragudeta.

3) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori haakesead peab vastama direktiivi 79/533/EMÜ ja 89/173/EMÜ nõuetele ning olema e-sertifitseeritud.

Kood 609. Haagise julgestuskett (-tross) ja kallurkasti julgestustugi

1) Kõikide haagiste haakeseadmed, v.a haagised, mis haakeseadme katkemisel ise pidurdavad, peavad olema dubleeritud julgestusketi või -trossiga.

2) Kallurhaagise veokastil peab olema tugi või muu mehaaniline seade, mis võimaldab töötada või hooldada kallurit tõstetud veokasti all. Kui tugi või seade ei ole ette nähtud vastu pidama koormatud veokasti survele, st selle toega võib toetada ainult koormata veokasti, peab kerel/raamil olema nähtavas kohas sellekohane hoiatussilt.

Kood 610. Poritiivad ja poripõlled

Poritiivad ja poripõlled peavad vastama valmistaja juhendile ja olema korralikult kinnitatud.

Kood 611. Haagise veokasti põhi, külje- ja tagaluugid ning nende sulgurid

1) Veokasti põhi ja küljeluugid ning tagaluuk peavad olema terved.

2) Luukide sulgurid peavad toimima ja ei tohi iseeneslikult avaneda.

3) Ükski teepinnast kuni 2 m kõrgusel asuv veokasti osa ei tohi haagise külgpinnast välja ulatuda rohkem kui 50 mm.

4) Puidu, puidukimpude, metalli või torude veoks kasutatava veokasti, platvormi või aluspakkudega runga külgtulbad peavad olema metallist. Puidu või puidukimpude veol peab aluspakul olema vähemalt 10 mm kõrgune ülespoole suunatud servaga terasriba, mis takistab veose nihkumist pikisuunas. Haagise ehitus peab võimaldama külgtulpade vahelises alas veose sidumist haagise raami, platvormi või veokasti külge. Külgtulpade

vahe korral alla 2,5 m peab vahemikus olema sidumiseks üks kinnitusaas (konks), suurema tulpade vahelise kauguse korral kaks kinnitusaasa (konksu).

Kood 612. Ühendusjuhtmed

1) Ratastraktorit või liikurmasinat ning haagist ühendavate juhtmete pistikud ja pistikupesad peavad olema 6 V ja 12 V nimipingelega elektrisüsteemi puhul «Tüüp 12N» nõuetele vastavad ning 24 V nimipingelega elektrisüsteemi puhul «Tüüp 24N» nõuetele vastavad.

2) Ühendusjuhtmed ei tohi olla vigastatud ja peavad olema kinnitatud.

Kood 613. Haagise tagumine allasõidutõke

1) Haagise tagumise allasõidutõkke kõrgus teepinnast tõkke alumise servani ei tohi olla üle 550 mm ja laius suurem tagasilla laiuselt. Kaugus tõkke otsast kuni haagise külggabariidini ei tohi olla suurem kui 100 mm. Tõkke ei tohi asetseada haagise tagaosast esiosa suunas kaugemal kui 450 mm. Tõkke profiili vähim laius on 100 mm ja profiili otsad ei tohi olla tahapoole pööratud.

2) Allasõidutõket ei nõuta haagisel, millel tõkke teeb haagise kasutamise võimatuks.

Kood 614. Esitelg

1) Esitelg peab olema kindlalt kinnitatud.

2) Käänmiku osades ei tohi olla pragusid ega jääkdeformatsioone.

3) Käänmiku tapi radiaallõtk peab vastama valmistaja juhendile.

4) Rattalaagrid peavad olema reguleeritud valmistaja juhendi kohaselt.

5) Õõstselje püksides ei tohi olla lõtku, mis ületab valmistaja poolt lubatud.

Kood 615. Tagatelg

1) Tagatelg peab olema kindlalt kinnitatud.

2) Tagateljel ei tohi olla jääkdeformatsioone, lõtkusid ja pragusid.

3) Tagatelg ei tohi lekkida.

Kood 616. Täishaagise juhttelje (pöördtelje) lukusti

Kui täishaagise juhttelje (pöördtelje) lukusti on valmistaja poolt ette nähtud, siis peab see toimima ega tohi iseeneslikult sisse või välja lülituda.

Grupp 7 Mootor

Kood 701. Üldnõuded mootorile

1) Mootorist kütuse, määrdeainete ja jahutusvedeliku silmaga nähtav lekkimine ei ole lubatud.

2) Heitgaaside ja karterigaaside pihkumine ei ole lubatud.

Kood 702. Mootori kinnitus

1) Mootori kinnituspadjad peavad olema valmistaja juhendi kohased.

2) Kinnituspadjad peavad olema terved ja valmistaja juhendi kohaselt kinnitatud.

Kood 703. Toitesüsteem

1) Toitesüsteem peab vastama valmistaja juhendile.

2) Kütusepaak ja selle kork peavad vastama valmistaja juhendile.

3) Kütusepaak peab paiknema valmistaja poolt ette nähtud kohas ja olema ettenähtud viisil kinnitatud.

4) Kütuse lekkimine paagist või torudest/voolikutest ei ole lubatud.

5) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori kütusepaak peab vastama direktiivi 74/151/EMÜ nõuetele.

Kood 704. Heitgaaside väljalaskesüsteem

- 1) Heitgaaside väljalaskesüsteem peab vastama valmistaja juhendile. Selle ehituse omavoliline muutmine on keelatud.
- 2) Heitgaaside väljalaskesüsteem peab olema ohutus kauguses kütusepaagist ja -torudest nii, et torude või paagi lekkimisel ei satuks kütus heitgaaside torudele.
- 3) Heitgaaside pihkumine kogu väljalaskesüsteemi ulatuses ei ole lubatav.

Kood 705. Heitgaasid

Ratastraktori ja liikurmasina heitgaaside saasteainete piirsisaldus ja kontrollimise meetoodika peavad vastama keskkonnaministri kehtestatud nõuetele.

Kood 706. Müra

Ratastraktori ja liikurmasina seisu- ja sõidumüra ning nende kontrollimise meetoodika peavad vastama keskkonnaministri kehtestatud nõuetele.

Kood 707. Käivitusblokeeringu lüliti

- 1) Ratastraktoril ja liikurmasinal peab olema mootori käivitusblokeeringu lüliti ja see peab toimima.
- 2) Väljastpoolt kabiini/juhtimiskohta käivitataval masinal peab olema käivituskohalt nähtav kirje «KÄIK VÄLJA».

Kood 708. Raadiohäirete summutid

2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori raadiohäirete summutid peavad vastama direktiivi 75/322/EMÜ või 72/245/EMÜ nõuetele.

Grupp 8 Jõuülekanne

Kood 801. Üldnõuded jõuülekandele

- 1) Ratastraktori ja liikurmasina jõuülekanne osad peavad olema kaitstud nii, et masina normaalse kasutuse korral hoida ära õnnetusi.
- 2) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori jõuülekanne osade katted peavad vastama direktiivi 89/173/EMÜ nõuetele.

Kood 802. Sidur

- 1) Siduripedaali vabakäik peab vastama valmistaja juhendile.
- 2) Sidur ei tohi libiseda või kaasa vedada.
- 3) Käigud peavad lülituma kergelt ja müratult.

Kood 803. Käigukast ja jaotuskast, lõppülekanne (rattareduktorid)

- 1) Käigukast, jaotuskast ja lõppülekanne peavad olema kindlalt kinnitatud.
- 2) Käigukast, jaotuskast ja lõppülekanne peavad toimima.
- 3) Käigukast, jaotuskast ja lõppülekanne ei tohi lekkida.
- 4) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktoril peab vastavalt direktiivile 79/533/EMÜ olema tagasikäik, mis peab olema lülitatav juhi kohalt.

[RTL 2005, 92, 1388- jõust. 28.08.2005]

Kood 804. Kardaanellekanne

- 1) Kardaanellekanne peab olema kindlalt kinnitatud ja tasakaalustatud.

- 2) Kardanülekanne ei tohi vibreerida.
- 3) Kardanülekanne peavad vastama valmistaja juhendile.

Kood 805. Peaülekanne

- 1) Peaülekanne ei tohi esineda ülemäärast kõrvalist müra.
- 2) Peaülekanne ei tohi lekkida.

Kood 806. Jõuvõtuvõll

- 1) Jõuvõtuvõll peab töösse lülituma müratult ja pärast väljalülitamist ei tohi pöörelda.
- 2) Jõuvõtuvõlli tihendid ei tohi lekkida.
- 3) Jõuvõtuvõll peab olema kaitsekattega varustatud.
- 4) 2003. a või hiljem valmistatud ratastraktori jõuvõtuvõll ja selle kaitse peavad vastama direktiivi 86/297/EMÜ nõuetele.

Grupp 9 Hüdroüsteem

Kood 901. Üldnõuded hüdroüsteemile

- 1) Hüdroüsteem peab vastama valmistaja juhendile ja toimima.
- 2) Töötamisel ei tohi esineda hüdroüsteemis liigset müra.
- 3) Hüdroüsteem ei tohi lekkida.

Kood 902. Hüdrojagaja

- 1) Hüdrojagaja peab toimima.
- 2) Hüdrojagaja juhthoobade asendid peavad fikseeruma, kui valmistaja on seda ette näinud.
- 3) Hüdrojagaja juhthoova tagastusautomaat peab toimima, kui valmistaja on selle ette näinud.

Kood 903. Hüdroüsteemi torud ja voolikud

- 1) Hüdroüsteemi torud ja voolikud peavad olema kinnitatud valmistaja juhendi kohaselt ja ei tohi lekkida.
- 2) Voolikud ei tohi olla keerdus, pragunenud või hõõrdunud.

Kood 904. Riputusseade

- 1) Riputusseadme ehitus peab vastama valmistaja juhendile.
- 2) Riputusseade peab tõstma ja langetama tööorganit sujuvalt.
- 3) Riputusseade peab hoidma rippmasinat üleval (transpordiasendis) vastavalt valmistaja juhendile.

Grupp 10 Masina mõõtmed ja massid

Kood 1001. Üldnõuded

- 1) Ratastraktori, liikurmasina ja nende haagise ning nendest koostatud masinarongi suurimad lubatud mõõtmed peavad vastama direktiivi 89/173/EMÜ nõuetele ning suurimad lubatud massid direktiivi 74/151/EMÜ nõuetele.
- 2) Masina mõõtmete määramine toimub direktiivi 89/173/EMÜ metoodika kohaselt.

Kood 1002. Ratastraktori ja liikurmasina suurimad lubatud mõõtmed

- 1) Ratastraktori ja liikurmasina suurim lubatud pikkus on 12,0 m.
- 2) Ratastraktori ja liikurmasina suurim lubatud laius on 2,55 m.
- 3) Ratastraktori ja liikurmasina suurim lubatud kõrgus on 4,0 m.

Kood 1003. Haagise (täis-, kesktelg- ja poolhaagise) ja masinarongi suurimad lubatud mõõtmed

1) Suurim lubatud pikkus on:

–täis- või kesktelghaagisel	12,0 m;
–poolhaagisel (veopoldist tagaosani)	12,0 m;
–masinarongil täis- või kesktelghaagisega	18,75 m;
–masinarongil poolhaagisega	16,5 m.

2) Haagise suurim lubatud laius on 2,55 m. Kõetavate, termos-, külmik- või külmutushaagiste kerede lubatud laius, kui kere soojusisolatsiooniga seina paksus on vähemalt 45 mm, on 2,60 m.

3) Haagise suurim lubatud kõrgus on 4,0 m.

Kood 1004. Suurimad lubatud registriteljekoormused

1) Veotelje suurim lubatud registriteljekoormus üksikul teljel on 11,5 t.

2) Veetava telje suurim lubatud registriteljekoormus üksikul teljel on 10,0 t.

3) Ratastraktori või liikurmasina 2-teljelise teliku suurim lubatud registrikoormus on:

–telgede vahekaugusel $d < 1,0$ m	11,5 t;
–telgede vahekaugusel $1,0 \leq d < 1,3$ m	16,0 t;
–telgede vahekaugusel $1,3 \leq d < 1,8$ m	18,0 t;
–paaristelgede vahekaugusel $1,3 \leq d < 1,8$ m, kui veoteljel on paarisrattad ja õhkvedrustus või sellega samaväärne vedrustus või mõlemal veoteljel on paarisrattad ja ühegi telje koormus ei ületa 9,5 t	19,0 t.

4) 2-teljelise telikuga täis-, kesktelg- või poolhaagise teliku suurim lubatud registrikoormus on:

–telgede vahekaugusel $d < 1,0$ m	11 t;
–telgede vahekaugusel $1,0 \leq d < 1,3$ m	16 t;
–telgede vahekaugusel $1,3 \leq d < 1,8$ m	18 t;
–telgede vahekaugusel $d \leq 1,8$ m	20 t.

5) 3-teljelise telikuga täis-, kesktelg- või poolhaagise teliku suurim lubatud registrikoormus on:

–telgede vahekaugusel $d \leq 1,3$ m	21 t;
–telgede vahekaugusel $1,3 < d \leq 1,4$ m	24 t.

Kood 1005. Ratastraktori ja liikurmasina suurimad lubatud registrimassid

1) 2-teljelise ratastraktori või liikurmasina suurim lubatud registrimass on 18 t.

2) 3-teljelise ratastraktori või liikurmasina suurim lubatud registrimass on 25 t.

3) 4-teljelise ratastraktori või liikurmasina suurim lubatud registrimass on 31 t.

4) alates 1. juulist 2009. a esmarestreeritavate ratastraktorite suurimad lubatud massid on:

- 2-teljelise T1, T2 ja T4.1 kategooria ratastraktori registrimass – 18 t;
- 3-teljelise T1, T2 ja T4.1 kategooria ratastraktori registrimass – 24 t;
- 2-, 3- või 4-teljelise T4.3 kategooria ratastraktori registrimass – 10 t;
- 2- või 3-teljelise T3 kategooria ratastraktori tühimass – 0,6 t.

[RTL 2006, 75, 1391 – jõust. 29.10.2006]

Kood 1006. Haagise suurimad lubatud registrimassid

1) 1-teljelise kesktelghaagise suurim lubatud registrimass on 10 t.

2) 2-teljelise täis- või kesktelghaagise suurim lubatud registrimass on 18 t.

3) 3-teljelise täis- või kesktelghaagise suurim lubatud registrimass on 24 t.

Kood 1007. Masinarongi suurimad lubatud tegelikud massid

- 1) 2-teljelisest ratastraktorist või liikurmasinast ja 1-teljelisest täis- või kesktelghaagisest koosneva masinarongi suurim lubatud tegelik mass on 28 t.
- 2) 2-teljelisest ratastraktorist või liikurmasinast ja 2-teljelisest täis- või kesktelghaagisest koosneva masinarongi suurim lubatud tegelik mass on 36 t.
- 3) 2-teljelisest ratastraktorist või liikurmasinast ja 3-teljelisest täis- või kesktelghaagisest koosneva masinarongi suurim lubatud tegelik mass on 40 t.
- 4) 3- või 4-teljelisest ratastraktorist või liikurmasinast ja 2-, 3- või 4-teljelisest täis- või kesktelghaagisest koosneva masinarongi suurim lubatud tegelik mass on 40 t.
- 5) 2-teljelisest vedukist ja 1-teljelisest poolhaagisest koosneva masinarongi suurim lubatud tegelik mass on 28 t.
- 6) 2-teljelisest vedukist ja 2-teljelisest poolhaagisest koosneva masinarongi suurim lubatud tegelik mass:
  - poolhaagise telgede vahe korral 1,3 kuni 1,8 m on 36 t;
  - kui poolhaagise telgede vahe on suurem kui 1,8 m, on 38 t.
- 7) 2-teljelisest vedukist ja 3-teljelisest poolhaagisest koosneva masinarongi suurim lubatud tegelik mass on 40 t.
- 8) 3-teljelisest vedukist ja 2- või 3-teljelisest poolhaagisest koosneva masinarongi suurim lubatud tegelik mass on 40 t.
- 9) 3-teljelisest vedukist ja 2- või 3-teljelisest, konteinerite veo poolhaagisest koosneva masinarongi, mida kasutatakse kombineeritud kaubaveol, suurim lubatud tegelik mass on 44 t.

Kood 1008. Masinarongi koostamine

- 1) Ratastraktori või liikurmasina järele võib olla haagitud haagis, mille tegelik mass ja vertikaalkoormus haakepunktile ei ületa ratastraktori või liikurmasina valmistaja poolt määratud suurusi.
- 2) Kui ratastraktori või liikurmasina valmistaja ei ole punktis 1 toodud suurusi määranud või need andmed ei ole kättesaadavad, võib ratastraktori või liikurmasina järele olla haagitud:
  - a) pidurita haagis, mille tegelik mass ei ületa kahekordset ratastraktori või liikurmasina tühimassi;
  - b) ratastraktori või liikurmasina juhi poolt piduripedaaliga juhitava pidurisüsteemiga haagis, mille tegelik mass ei ületa kolmekordset ratastraktori või liikurmasina tühimassi.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

Majandus- ja kommunikatsiooniministri
12. detsembri 2002. a määruse nr 43 «Ratastraktori,
liikurmasina ja nende haagiste tehno seisundi
kontrollimise eeskiri ning nende tehno seisundile ja
varustusele esitatavad nõuded»
lisa 2

KONTROLLKAARDILE KANTAVAD ANDMED

1. Dokumendi nimetus
2. Dokumendi number
3. Mark, kaubanduslik nimi
4. VIN-kood (tehasetähis)
5. Esmase registreerimise aeg
6. Registreerimismärk
7. Registreerimistunnistuse number
8. Mootori tüüp (vajadusel)
9. Läbisõit (km)
10. Kategooria
11. Ülevaatuse aeg

12. Ülevaatuspunkti nimi
  13. Seadmetega kontrollitud mõõtmistulemused:
    - 13.1. Heitmed
    - 13.2. Pidurid
  14. Rikete arv (VO, OV, EOV)
  15. Riketest tulenevad piirangud
  16. Rikete kirjeldus
  17. Ülevaatus liik
  18. Otsus (Tehniliselt korras, esitada korduvülevaatus, omal jõul sõitmiseks kõlbmatu, ülevaatus katkestatud)
  19. Kehtivuse tähtaeg
  20. Tehnoülevaatus tulemuse otsustaja
  21. Tunnistuse number
  22. Pitsser
  23. Allkiri
  24. Kuupäev
  25. Kellaeg;
- [RTL 2004, 140, 2144– jõust. 07.11.2004]

Majandus- ja kommunikatsiooniministri
12. detsembri 2002. a määruse nr 43 «Ratastraktori,
liikurmasina ja nende haagiste tehnoseisundi
kontrollimise eeskiri ning nende tehnoseisundile ja
varustusele esitatavad nõuded»
lisa 3

REGISTREERIMISEELSE ÜLEVAATUSE AKTILE KANTAVAD ANDMED

1. Dokumendi nimetus
2. Dokumendi number
3. VIN-kood
4. Kategooria
5. Mark
6. Tüüp
7. Kaubanduslik nimi
8. Esmane registreerimine
9. Kere tüüp
10. Uste arv
11. Värvus
12. Mootori tüüp

13. Töömaht cm³
14. Võimsus kW
15. Pikkus mm
16. Laius mm
17. Kõrgus mm
18. Istekohtade arv koos juhiga
19. Seisukohti
20. Telgi kokku
21. Veotelgi
22. Telgede vahe mm
23. Tühimass
24. Täismass
25. Registrimass
26. Lubatud teljekoormus 1. teljel
27. Lubatud teljekoormus 2. teljel
28. Lubatud teljekoormus 3. teljel
29. Lubatud teljekoormus 4. teljel
30. Registri teljekoormus 1. teljel
31. Registri teljekoormus 2. teljel
32. Registri teljekoormus 3. teljel
33. Registri teljekoormus 4. teljel
34. Kandevõime
35. Koormus haakeseadmele
36. Piduriteta haagise suurim mass
37. Piduritega haagise suurim mass
38. Kiiruse piirang
39. Rehvid 1. teljel
40. Rehvid 2. teljel
41. Rehvid 3. teljel
42. Rehvid 4. teljel
43. Tüübikinnituse number
44. Tüübikood
45. Mudelikood
46. Alusdokumendid
47. Tüübivastavuse tunnistus
48. Päritoluriik

49. Märkused

50. Kuupäev

51. Büroo

52. Otsus

53. Allkiri

54. Pitser.

[RTL 2004, 140, 2144– jõust. 07.11.2004]

Majandus- ja kommunikatsiooniministri
12. detsembri 2002. a määruse nr 43 «Ratastraktori,
liikurmasina ja nende haagiste tehno seisundi
kontrollimise eeskiri ning nende tehno seisundile ja
varustusele esitatavad nõuded»
lisa 4

[kehtetu]

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

Majandus- ja kommunikatsiooniministri
12. detsembri 2002. a määruse nr 43 «Ratastraktori,
liikurmasina ja nende haagiste tehno seisundi
kontrollimise eeskiri ning nende tehno seisundile ja
varustusele esitatavad nõuded»
lisa 5

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]

RATASTRAKTORITE JA NENDE HAAGISTE KATEGOORIADE MÄÄRATLUSED

I. Ratastraktori kategooriad määratletakse järgnevalt:

1) T1 kategooria – ratastraktorid, mille suurim valmistajakiirus ei ületa 40 km/h, juhile lähima telje minimaalne rööbe on vähemalt 1150 mm, tühimag on üle 600 kg ja kliirens ei ületa 1000 mm. Ratastraktorite, mille juhi istekoht on muudetav (muudetav iste ja rooliratas), puhul loetakse juhile lähimaks teljeks see telg, millele on paigaldatud suurema läbimõõduga rehvid;

2) T2 kategooria – ratastraktorid, mille suurim valmistajakiirus ei ületa 40 km/h, minimaalne rööbe on alla 1150 mm, tühimag on üle 600 kg ja kliirens ei ületa 600 mm. Kui ratastraktori raskuskeskme kõrgus (mõõdetuna maapinnast) jagatuna telgede minimaalsete rööpmete keskmisega on üle 0,90, ei tohi suurim valmistajakiirus ületada 30 km/h;

3) T3 kategooria – ratastraktorid, mille suurim valmistajakiirus ei ületa 40 km/h ja mille tühimag ei ületa 600 kg;

4) T4 kategooria – eriotstarbelised ratastraktorid, mille suurim valmistajakiirus ei ületa 40 km/h ja mis jagunevad:

a) T4.1 kategooria – kõrgkliirens-ratastraktorid, mis on projekteeritud töötamiseks kõrgekasvuliste kultuuridega, näiteks viinapuud. Nende tunnuseks on tõstetud raam või raamiseksioon, mis võimaldab neil liikuda paralleelselt taimeridadega nii, et vasakpoolsed rattad on ühel ja parempoolsed rattad teisel pool ühte või mitut taimerida. Need on ette nähtud ratastraktori ette, telgede vahele, taha või lavatsile kinnitatud töömasinate vedamiseks või kasutamiseks. Töösendis ratastraktori kliirens on üle 1000 mm, mõõdetuna taimeridade suhtes risti. Kui ratastraktori raskuskeskme kõrgus (tavarehvide kasutamisel ja mõõdetuna maapinnast) jagatuna telgede minimaalsete rööpmete keskmisega on üle 0,90, ei tohi suurim valmistajakiirus ületada 30 km/h;

b) T4.2 kategooria – ülilaiad ratastraktorid, mis on eelkõige ette nähtud suurtel maa-aladel töötamiseks ja mida iseloomustavad suured mõõtmed;

c) T4.3 kategooria – põllu- ja metsamajanduslikud neljarattaveoga madalkliirens-ratastraktorid, mille vahetatavad seadmed on kavandatud kasutamiseks põllu- ja metsamajanduses ning millel on iseloomulik tugiraam, mis on varustatud ühe või enama jõusiirdevõlliga ning mille täismass ei ületa 10 tonni ja täismassi ning tühimassi suhe on väiksem kui 2,5. Lisaks sellele on nende traktorite raskuskese (tavarehvide kasutamisel ja mõõdetuna maapinnast) väiksem kui 850 mm;

5) T5 kategooria – ratastraktorid, mille suurim valmistajakiirus on üle 40 km/h.

II. Ratastraktori haagiste kategooriadmääratletakse järgnevalt:

1) R1 kategooria – haagised, mille teljekoormus ei ületa 1500 kg;

2) R2 kategooria – haagised, mille teljekoormus ületab 1500 kg, kuid ei ületa 3500 kg;

3) R3 kategooria – haagised, mille teljekoormus ületab 3500 kg, kuid ei ületa 21 000 kg;

4) R4 kategooria – haagised, mille teljekoormus ületab 21 000 kg.

Igale haagise kategooria tähisele märgitakse lisaks veel täht «a» või «b» sõltuvalt sellest, milline on haagise suurim valmistajakiirus:

1) «a» haagiste puhul, mille valmistajakiirus ei ületa 40 km/h;

2) «b» haagiste puhul, mille valmistajakiirus ületab 40 km/h.

[RTL 2006, 75, 1391– jõust. 29.10.2006]